

Nr 76.

Av herr **Karlsson** i Vadstena, *angående skyldighet för skoldistrikt att för undervisning mottaga barn från andra distrikt.*

Det svenska folkskoleväsendet upprätthålles som bekant i stor utsträckning med bidrag från statens sida.

Sålunda bestridas lärarelönerna så gott som i sin helhet av statsmedel, till grundlönerna bidraga kommunerna endast med 190 kronor, återstående del av lönen, alla ålderstilläggen och dyrtidstilläggen utgå av statsmedel, varemot kommunerna ha att svara för bostad och vedbrand åt lärarna, eller ersättning härför, vissa kommuner bevilja härutöver särskilda lönetillägg.

Dessutom ha kommunerna skyldighet att anskaffa skollokaler och svara för därmed förenade kostnader.

Sedan 2 år tillbaka har, utöver bidraget till lärarpersonalens löner, statsbidrag utgått till de olika skoldistrikten enligt av riksdagen fastställda grunder, så anordnade att bidrag utgår dels med 5 kronor för varje barn och dels med 200 kronor för varje lärareavdelning, allt för år räknat.

Skoldistriktet sammanfalla i regel med vederbörande borgerliga kommun, och barn boende inom skoldistriktet skall åtnjuta undervisning i den eller de skolor, som finnas inom distriktet.

Det inträffar rätt ofta, att det inom en kommun finnes familjer så bosatta att de ha lång väg till den egna kommunens skola, 5 kilometer och däröver, men däremot endast ett par kilometer till grannkommunens skola.

I sådana fall borde det vara ett allmänt intresse, att det ordnades så, att de skolpliktiga barnen, utan några extra pålagor för deras föräldrar, bereddes möjlighet att få sin undervisning i den skola, till vilken de hade närmast.

Nu förekommer det säkerligen i åtskilliga fall att så sker, men jag har exempel på att tillåtelse därtill medgives endast under förutsättning att en viss avgift per år erlades för de barn från grannkommunens skola, som önskade gå i den närmare belägna skolan, och då fadern till barnen det här var fråga om av sin hemkommun begärde, att denna måtte lämna någon hjälp härtill, avvisades detta.

Det blev alltså att välja emellan att låta barnen varje dag gå den långa vägen, 7.5 kilometer, till skolan, eller att med stora uppoffringar söka er-

lägga den avgift, som krävdes från grannkommunens sida, för att därmed bereda barnen en lättnad i form av kortare skolväg.

Då, som jag ovan anförde, bidrag från statens sida i så stor utsträckning utgår till skolväsendet — i all synnerhet sedan det särskilda statsbidraget till folkskoleväsendet tillkommit — borde det genom statsmakternas ingripande på något sätt kunna ordnas så, att ett skoldistrikt skulle vara skyldigt att emottaga barn från ett annat skoldistrikt under ovan anförda förhållanden.

Det skall måhända anföras emot en sådan anordning, att det skoldistrikt, som ålades att emottaga barn från ett annat distrikt, skulle nödgas vidtaga åtgärder för utvidgande av sina skollokaler.

I betraktande av att behov av dylik överflyttning av barn från ett skoldistrikt till ett annat säkerligen icke föreligger i så stor utsträckning, tror jag inte, att man behöver hysa några farhågor härför, och ett dylikt överflyttande bör givetvis inte ske annat än i samråd med vederbörande skolinspektör.

Skolorna äro ju kommunens egendom och bestämmanderätten över dem bör alltså ligga hos dessa, men med hänsyn till det stora allmänna intresse som det måste vara, att landsbygdens skolbarn inte få längre skolväg än vad som är oundgängligen nödvändigt, och då från statens sida lämnas så stora bidrag till folkskoleväsendet, har man rätt att kräva, att sådana åtgärder vidtagas, att de missförhållanden, som i detta avseende finnas, undanröjas.

Jag är inte beredd att framlägga något färdigt förslag om hur denna sak bör ordnas, det kan ju tänkas möjligheten av att på något sätt sammankoppla skyldighet för skoldistrikt att i vissa fall emottaga barn från annat skoldistrikt med rätten till statsbidrag.

Det torde emellertid vara nödvändigt att företaga en utredning om i vilken utsträckning behov av den här föreslagna åtgärden kan föreligga, samt på vad sätt saken skulle kunna ordnas, en utredning som säkerligen utan allt för stor apparat kan utföras av våra skolmyndigheter.

Med stöd av vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning om under vilka villkor ett skoldistrikt kan åläggas att för undervisning emottaga barn från annat skoldistrikt samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 20 januari 1932.

Gottfrid Karlsson,
Vadstena.